DZIEDZICTWO 2.0 – 90 lat Muzeum im. Władysława Orkana w Rabce-Zdroju

W roku jubileuszowym nasza instytucja realizuje projekt pt. „Stworzenie wystawy czasowej pt. Dziedzictwo 2.0 – 90 lat Muzeum im. Władysława Orkana w Rabce-Zdroju”, przy wsparciu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Głównym punktem obchodów jubileuszowych jest projekt wystawienniczy **„Dziedzictwo 2.0 – 90 lat Muzeum im. Władysława Orkana w Rabce-Zdroju”**. Muzeum otrzymało na ten cel **167 325 zł** w ramach programu „Wspieranie działań muzealnych-wystawiennictwo” ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, całkowity koszt zadania to 209 325 zł.

Celem zadania jest stworzenie wystawy czasowej opowiadającej o dziedzictwie założycieli muzeum oraz kolejnych rabczańskich pokoleń muzealników. Nacisk położony zostanie na pierwsze kolekcje, które na wiele lat nadały kierunek i strategię rozwoju placówki. W ramach zadania zrealizowano:

- **Multimedia i oświetlenie:** Zakup nowoczesnych zestawów multimedialnych z odsłuchami, oświetlenia wystawy czasowej oraz profesjonalnych stelaży ekspozycyjnych.
- **Dostępność bez barier:** Zakup rampy (podjazdu), która zapewni swobodę zwiedzania osobom z niepełnosprawnościami oraz rodzicom z wózkami.
- **Edukację sensoryczną:** Produkcję dedykowanych filmów i

animacji narracyjnych oraz wprowadzenie elementów doświadczalnych, angażujących zmysły zwiedzających.
- **Wydanie katalogu** – przewodnika po wystawie czasowej.

Ekspozycja jubileuszowa prezentowana w zabytkowym, XVII-wiecznym modrzewiowym kościółku pw. św. Marii Magdaleny to wyjątkowa okazja do spojrzenia na historię i zbiory Muzeum z nowej perspektywy. Nadrzędną myślą przewodnią wystawy jest idea **„dziedzictwa w ruchu”** – przekonanie, że tradycja nie jest zastygłym pomnikiem, lecz żywym procesem, który trwa tak długo, jak długo podlega ciągłej reinterpretacji przez kolejne pokolenia. Aranżacja wystawy, stworzona z szacunkiem i pokorą wobec historycznej substancji zabytkowego kościoła, opiera się na zastosowaniu naturalnych materiałów oraz harmonijnym przenikaniu dawnej materii ze współczesnym językiem wystawienniczym.

Układ narracyjny wystawy

Ekspozycja zabiera zwiedzających w wielozmysłową podróż podzieloną na kluczowe strefy narracyjne: **Dziedzictwo Założycieli** – część poświęcona pionierskim czasom dwudziestolecia międzywojennego, pierwszym ideom kolekcjonerskim i społecznikom z rabczańskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego.Idea **Dziedzictwa 2.0** wyrasta pomiędzy tym, co było, a tym, co dopiero powstaje. Pomiędzy kolekcją a pamięcią. Pomiędzy dawnym muzeum a muzeum przyszłości.

Nadrzędną koncepcją wystawy jubileuszowej jest idea **PRZENIKANIA** się przeszłości z teraźniejszością oraz ukazanie „dziedzictwa w ruchu”. Zgromadzona kolekcja jest prezentowana jako płynny proces: ciągłość idei kolekcjonerskich, które są nieustannie kontynuowane, uzupełniane i reinterpretowane przez kolejne generacje rabczańskich muzealników. Owo przenikanie znajduje swoje odzwierciedlenie bezpośrednio w założeniach ekspozycyjnych i aranżacji przestrzeni.

Przenikanie materii i architektury: Projekt aranżacji wystawy opiera się na zastosowaniu naturalnych materiałów. Tworzywa te nawiązują do tradycyjnej kultury materialnej regionu i wchodzą w bezpośredni, harmonijny dialog z zabytkowym wnętrzem modrzewiowego kościółka.

Poszanowanie zabytku i ekologia: Wszystkie elementy aranżacyjne zaprojektowano z najwyższą pokorą wobec historycznej substancji obiektu, zgodnie z zasadą odwracalności ingerencji. Do aranżacji wykorzystane zostały elementy wyposażenia wystawienniczego z pierwszych ekspozycji, prezentujących to, jak patrzyli i projektowali to miejsce jego założyciele.

Przenikanie się tradycji i współczesności: Włączamy możliwość wielozmysłowego doświadczania. Muzealia zestawione z archiwaliami, multimediami i elementami sensorycznymi, angażują odbiorcę w proces samodzielnego odkrywania znaczeń.

Ekspozycja została podzielona na części:

1. DZIEDZICTWO ZAŁOŻYCIELI, część prezentującą pierwsze zbiory i pierwsze koncepcje wystawiennicze oraz potencjał holistycznych działań PTT w Rabce
2. KONTYNUACJE. MUZEUM W DRODZE część, która ukazuje trzy kluczowe kierunki rozwoju naszej instytucji: stworzenie kolekcji zabawki ludowej, zbiorów sztuki ludowej oraz współczesne dążenia do stworzenia Muzeum Rabki, reprezentowane kolekcją „Apteka pod Gwiazdą”.
3. Całość łączy korytarz, który staje się swoistym ŁĄCZNIKIEM CZASÓW. Prezentuje kolekcję strojów zagórzańskich i obrzędowych, tworzoną sukcesywnie od początku istnienia Muzeum, aż po teraźniejszość.

O projekcie jubileuszowym

Projekt **„Stworzenie wystawy czasowej Dziedzictwo 2.0 – 90 lat Muzeum im. Władysława Orkana w Rabce-Zdroju”** stanowi podsumowanie blisko stuletniej misji rabczańskiej placówki, ze szczególnym uwzględnieniem intensywnego okresu działań badawczych, edukacyjnych i cyfryzacyjnych z lat 2016–2026. Jego celem jest holistyczne ujęcie dziedzictwa, wyjście poza mury instytucji i traktowanie miasta oraz regionu Gorców i Beskidu Wyspowego jako spójnej przestrzeni dziedzictwa. Łączenie pokoleń badaczy poprzez pokazanie ciągłości idei – od pionierskiej pasji pierwszych kolekcjonerów: Stanisława Dunin-Borkowskiego, ks. Justyna Bulandy, dr. Sebastiana Flizaka poprzez czasy Jana Bujaka i Maryny Lechowskiej-Bujak z uwzględnieniem współczesnych poszukiwań i wątków badawczych ostatniej dekady. Dostępność i nowoczesna prezentacja zbiorów zapewniona została poprzez włączenie elementów sensorycznych i multimedialnych oraz trójwymiarowych skanów 3D zabytków. Na wystawie zaprezentowane zostaną wątki traktowane jako budowanie nowej tożsamości instytucji która działa w naszym mieście działającej w tym mieście od przeszło 90 lat instytucji. Rozwijanie koncepcji Muzeum dokumentującego historię Rabki poprzez gromadzenie archiwum społecznego, dokumentowanie mikrohistorii mieszkańców oraz zachowanie świadectw historii uzdrowiska.

Projekt został dofinansowany ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury – państwowego funduszu celowego

Scenariusz i koncepcja projektu: *Małgorzata Wójtowicz-Wierzbicka, Natalia Klęsk*

Projekt aranżacji: *novarino jendras (Magdalena Jędras, Matteo Novarino)*

Wystawa czasowa potrwa od 24 października 2026 r. do 24

października 2027 r.

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury – państwowego funduszu celowego

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

